

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ РАУФА АБЛЯЗОВА**

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом ректора Східноєвропейського
університету
імені Рауфа Аблязова

І.Б. Чудаєва

« 20 » 06 2023 р.

**ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
ЕКОНОМІКА**

<i>Галузь знань</i>	05 «Соціальні та поведінкові науки»
<i>Спеціальність</i>	051 «Економіка»
<i>Рівень вищої освіти</i>	третій (освітньо-науковий) рівень

Черкаси 2023

Преамбула

Гарант програми

Гуцалюк О.М. – доктор економічних наук, проректор з науково-дослідної роботи

Члени робочої групи

1. Чудаєва І.Б. – доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту організацій;
2. Савченко Сергій Олегович – доктор економічних наук, професор, професор кафедри маркетингу, банківської справи та страхування;
3. Ус Галина Олександрівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки, обліку і оподаткування
4. Суліменко Олексій Сергійович – аспірант кафедри економіки, обліку і оподаткування.

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО:

вченої ради Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова.
Протокол № 12 від 19.06.2023.

Розглянуто на засіданні кафедри економіки, обліку і оподаткування протокол № 8, від 24.05.2023 р.

ОНП оновлено на підставі:

1. Законодавчих та нормативних актів:
Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікації, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України № 1341 від 23.11.2011 р. (із змінами відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 519 від 26.06.2020 р.); Професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 610 від 23.03.2021); Національного класифікатору України від 23.03.2021); національного класифікатору України.
 2. Нормативних документів Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова:
 - Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова;
 - Положення про організацію освітнього процесу у Східноєвропейському університеті імені Рауфа Аблязова;
 - Положення про розроблення, затвердження, моніторинг, періодичний перегляд та оновлення освітніх програм у Східноєвропейському університеті імені Рауфа Аблязова.
 3. Аналізу ринку праці, з урахуванням регіонального контексту
 4. Вивчення вітчизняного та зарубіжного досвіду
 5. Пропозицій роботодавців
- Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (додаються).

I Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	051 «Економіка»
Освітньо-наукова програма	Економіка
Форми здобуття освіти, обсяг освітньої програми в кредитах ЄКТС та терміни навчання	денна форма – 60 кредитів, 4 роки заочна форма – 60 кредитів, 4 роки
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти Доктор філософії Спеціальність 051 «Економіка» Освітньо-наукова програма «Економіка»
Освітня кваліфікація	відсутня
Структурний підрозділ відповідальний за ОНП	Кафедра економіки, обліку і оподаткування
Мета освітньо-наукової програми	Мета програми Підготовка висококваліфікованого, конкурентоспроможного, інтегрованого у світовий науково-освітній простір фахівця ступеня доктора філософії в галузі соціальних та поведінкових наук за спеціальністю 051 Економіка, здатного до виявлення та розв'язання комплексних проблем в економіці та інноваційній діяльності, до критичного аналізу наявних та генерування нових знань у галузі економічної науки, до самостійної науково-дослідницької, педагогічно- організаційної та практичної діяльності в сфері економіки, державного управління, бізнесу та освіти.
Орієнтація освітньої програми	Загальний: – набуття навичок проведення наукових та прикладних досліджень у сфері економіки; – підготовка фахівців для сфери вищої освіти (викладачів дисциплін професійного циклу та дослідників). Спеціальний: – підготовка дослідників, здатних проводити комплексний аналіз на різних рівнях господарювання; – орієнтація на використання інноваційних технологій у науковій та педагогічній діяльності, роботу із спеціалізованими пакетами прикладних програм. Освітня концепція націлена на удосконалення системи підготовки докторів філософії за спеціальністю Економіка у рамках сприяння реалізації державних і регіональних стратегій розвитку, планів дій щодо підвищення конкурентоспроможності України на світовому ринку, покращенню соціально-економічних показників держави як на макро-, так і на мікрорівні; визначення основних завдань і рекомендацій стосовно навчального процесу, головної мети і

	стратегії надання вищої освіти. Особливо актуальним у сучасних умовах є підготовка науковців, які досконало володіють методологічним апаратом теоретичних і практичних досліджень не тільки у своїй галузі знань, а й здатні встановлювати взаємозв'язок з усіма соціально-економічними явищами і процесами, що так чи інакше стосуються галузі економіки. Тому дана програма містить як вузькоспеціалізовані модулі, метою яких є формування професійних компетентностей відповідно до обраної спеціальності, так і модулі, завданням яких є удосконалення навичок із проведення міждисциплінарних досліджень, побудови наукових гіпотез та застосування елементів творчого пошуку під час аналізу усталених парадигм. Окремі дисципліни та теми присвячені вивченню сучасних інформаційних технологій та їх використанню у організації наукових досліджень та практичній діяльності підприємств.
Фокус та особливості (унікальність програми)	Програма базується на загальновідомих наукових положеннях, концептуальних засадах дослідження і розв'язання актуальних завдань у сфері економіки, що створюють підґрунтя для формування інноваційних рішень теоретичного та прикладного спрямування. <i>Ключові слова:</i> економіка галузей і сфер виробництва, сучасні проблеми ринкової економіки, системний підхід використання методів математичного моделювання, соціально-економічний розвиток регіонів.
Опис предметної області	Об'єкт діяльності: теорія, методологія наукового дослідження, феномени, явища і проблеми сучасних економічних процесів та систем. Цілі навчання: підготовка фахівців вищої кваліфікації з економіки, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері економіки, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Теоретичний зміст предметної області: загальні закони та тенденції економічного розвитку, мотивація та поведінка суб'єктів ринку; теорії мікро-, макро- і міжнародної економіки; сучасні кількісні методи аналізу економічних процесів; інституціональний і міждисциплінарний аналіз; закономірності сучасних соціально-економічних процесів; теорії економічного управління для різних виробничих систем і секторів економіки. Методи, методики та технології: загальнонаукові та спеціальні методи, методики та технології, застосування яких уможливило виконання оригінального наукового дослідження у сфері економіки, результати якого мають наукову новизну, теоретичну та практичну цінність. Інструментарій та обладнання: інформаційно-комунікаційні системи, пакети прикладних програм, прилади та обладнання, необхідні для виконання наукових досліджень та забезпечення використання інноваційних технологій у науково-педагогічній діяльності.
Академічна мобільність	Право здобувача освітньо-наукової програми на академічну мобільність підтверджується Положенням про порядок реалізації учасниками освітнього процесу ПЗВО «Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова» права на академічну мобільність, зокрема:

	навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому ЗВО (науковій установі) на території України чи за її межами; на визнання результатів навчання індивідуальної академічної мобільності за умови попереднього узгодження обов'язкових умов та процедури перезарахування кредитів (освітніх компонент, інших навчальних досягнень); на укладання угоди про навчання (педагогічну практику) між приймаючим закладом вищої освіти (науковою установою) та Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова; на отримання академічної довідки з метою зарахування на програму мобільності, у т.ч. міжнародної; на консультації з відповідними структурними підрозділами Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова щодо вирішення організаційних питань стосовно підготовки та участі у програмах академічної мобільності; вчасно отримувати інформацію та вільно ознайомлюватися із пропозиціями щодо академічної мобільності, у яких здобувач може брати участь у разі відповідності освітнього рівня підготовки та спеціальності.
Академічні права випускників	Навчання для розвитку та самовдосконалення у науковій та професійній сферах діяльності, а також інших споріднених галузях наукових знань: - підготовка на 9-му (постдокторському) рівні НРК України зі спеціальності; - навчання на 8-му (докторському) рівні НРК України у споріднених галузях наукових знань; - освітніх програм, дослідницьких грантів і стипендії (у тому числі і закордоном), що містять додаткові освітні компоненти.
Працевлаштування випускників	Дослідницька і викладацька, адміністративна й управлінська діяльність. Посади згідно з класифікатором професій України. Асистент (2310.2), доцент (2310.1), професор (2310.1), директор (керівник) малого промислового підприємства (фірми) (1312), директор (начальник) організації (дослідної, конструкторської, проектної) (1210.1), директор (начальник) професійного навчально-виховного закладу (професійно-технічного училища, професійного училища і т. ін.) (1210.1), директор (начальник, інший керівник) підприємства (1210.1), директор (ректор, начальник) вищого навчального закладу (технікуму, коледжу, інституту, академії, університету і т. ін.) (1210.1), директор курсів підвищення кваліфікації (1210.1), директор науково-дослідного інституту (1210.1), директор центру підвищення кваліфікації (1229.4), завідувач (начальник) відділу (науково-дослідного, конструкторського, проектного та ін.) (1237.2), завідувач відділення у коледжі (1229.4), завідувач лабораторії (науково-дослідної, підготовки виробництва) (1237.2), молодший науковий співробітник (2213.1), професіонали в сфері державної служби, фінансів, банківської справи, страхування, аудиту, праці та зайнятості, маркетингу, ефективності підприємства, раціоналізації та інтелектуальної власності (241). Місце працевлаштування: заклади вищої освіти економічного

	спрямування, науково-дослідні інститути (станції, лабораторії), обласні та районні управління, Департамент економічного розвитку і торгівлі, підприємства, установи і організації різних форм власності.

III Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за освітніми програмами відповідної спеціальності, та їх результатів навчання

Для здобуття ступеня доктора філософії можуть вступати особи, що здобули освітній ступінь магістра (ОКР спеціаліст).

Програма фахових вступних випробувань для осіб, що здобули попередній рівень вищої освіти за іншими спеціальностями повинна передбачати перевірку набуття особою компетентностей та результатів навчання, що визначені стандартом вищої освіти зі спеціальності 051 Економіка для другого (магістерського) рівня вищої освіти, (ОКР спеціаліст).

IV Обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Освітньо-наукова програма складається з освітньої та наукової складових.

Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки.

Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії становить 60 кредитів ЄКТС.

V Перелік компетентностей випускника

№ п/п	Програмні компетенції	
1	Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

№ п/п	Програмні компетенції	
2	Загальні компетентності	Перелік загальних компетентностей: ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК05. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. ЗК06. Здатність до здобуття глибинних знань з економіки, засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану знань з економіки, оволодіння термінологією з сучасного наукового досвіду. ЗК07. Здатність до набуття універсальних навичок дослідника, усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведенні навчальних занять, управління науковими проектами та складання пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.

№ п/п	Програмні компетенції	
3	Спеціальні (фахові) компетентності	СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей. СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англомовних текстів з економіки. СК03. Здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, бази даних та інші інформаційні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності. СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти. СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції. СК06. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів та моделей. СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності СК08. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки та управління з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінюючи та забезпечуючи якість виконаних досліджень. СК09. Здатність обґрунтовувати та готувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей розвитку соціально-економічних систем і процесів із застосуванням математичних методів і моделей на мікро-, мезо- та макро рівнях. СК10. Здатність ініціювати, розробляти і реалізувати комплексні інноваційні проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, виявляти лідерські якості та відповідальність під час їх реалізації. СК11. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

VI Нормативний зміст підготовки доктора філософії, сформульований у термінах результатів навчання

Результати навчання

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

РН02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.

РН03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН04. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи.

РН05. Пропонувати нові рішення, розробляти та наукові проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності.

РН06. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

РН07. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.

РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН09. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.

VII Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів освітнього рівня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації.
Вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, яке пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері економіки або на її межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Дисертація має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти.

VIII Структура освітньої програми підготовки докторів філософії

1. Структура освітньо-наукової програми та освітні компоненти

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальність: 051 Економіка. Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 051 Економіка становить 60 кредитів ЄКТС.

Вибіркова складова освітньо-наукової програми становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС.

Термін навчання: очна (вечірня, денна) форма – 4 роки; заочна форма – 4 роки

Зміст освітньо-наукової програми підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 «Економіка» складається з чотирьох частин: здобуття глибинних знань зі спеціальності, оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, набуття універсальних навичок дослідника, здобуття мовних компетенцій. Загальний обсяг освітньої складової, визначеної для підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, становить 60,0 кредитів ЄКТС, з нормативним терміном навчання 4 роки на базі другого магістерського рівня вищої освіти, (ОКР спеціаліст).

1. Вибіркова складова освітньо-наукової програми

Вибіркова складова освітньо-наукової програми складається з 16 кредитів ЄКТС та входять до загального обсягу кредитів. Індивідуальний навчальний план здобувача, крім обов'язкових складових, містить перелік дисциплін за вибором здобувача.

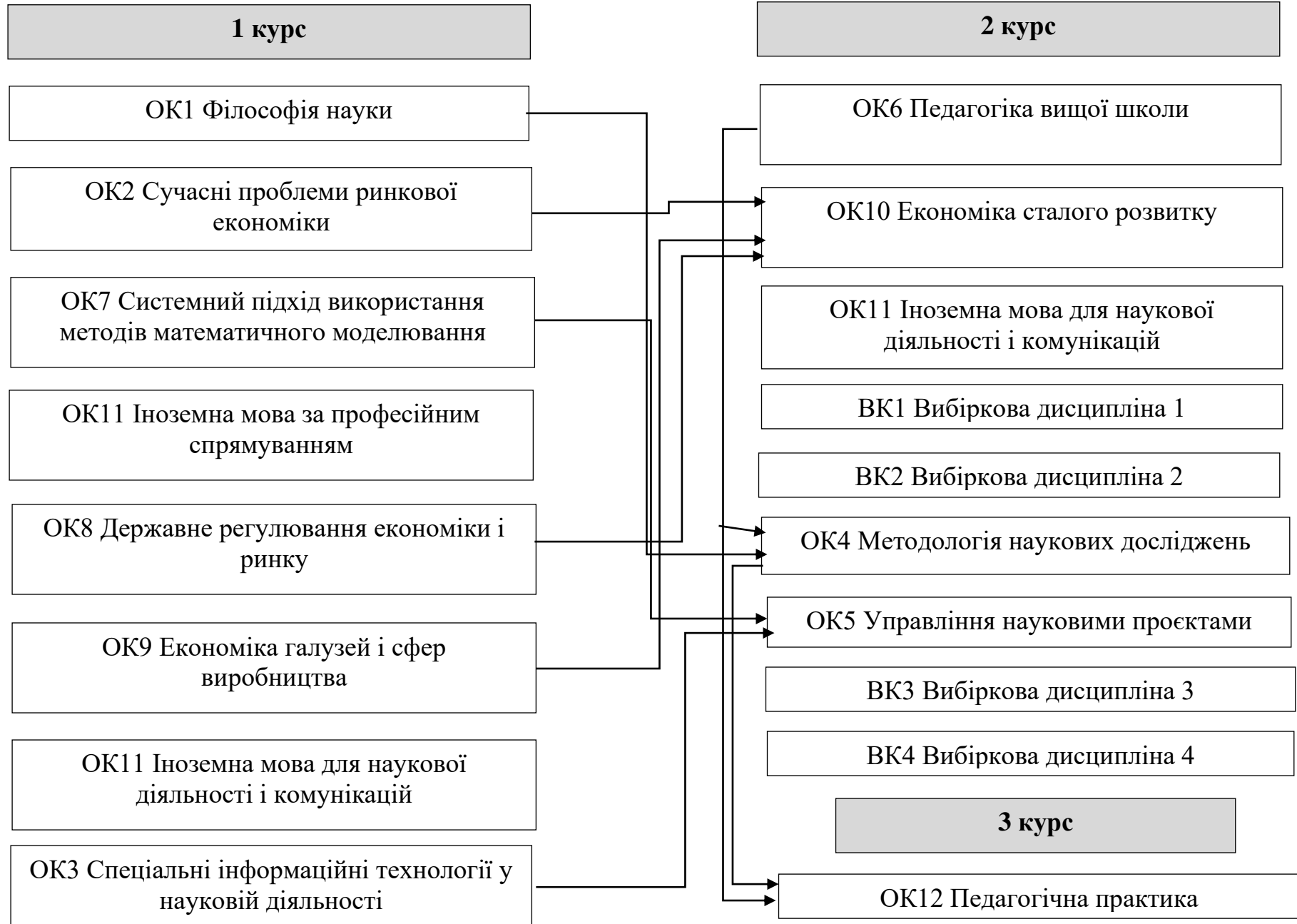
Вибіркова складова полягає у вільному виборі здобувачами дисциплін, які формують здобуття знань із спеціальності, а також вибір дисциплін, що пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із своїм науковим керівником. Здобувач також має право обрати дисципліну, яка пропонується для інших рівнів вищої освіти. Взяти участь у формуванні вибіркової складової можуть усі кафедри університету.

Складові освітньо-наукової програми	Кредити ЄКТС	Структура, %
Обов'язкова складова	44	74
Вибіркова складова	16	26
Загальна кількість	60	100

Компоненти освітньо-наукової програми		Кредити ЄКТС	Форма контролю
1. ОБОВ'ЯЗКОВА СКЛАДОВА			
1.Обовязкові компоненти ОП			
ОС1	Філософія науки	3	екзамен
ОС2	Сучасні проблеми ринкової економіки	3	екзамен
ОС3	Спеціальні інформаційні технології у науковій діяльності	3	залік
ОС4	Методологія наукових досліджень	3	залік
ОС5	Управління науковими проектами	3	залік
ОС6	Педагогіка вищої школи	3	залік
ОС7	Системний підхід використання методів математичного моделювання	3	екзамен
ОС8	Державне регулювання економіки і ринку	3	екзамен
ОС9	Економіка галузей і сфер виробництва	3	екзамен
ОС10	Економіка сталого розвитку	3	екзамен
ОС11	Іноземна мова для наукової діяльності і комунікацій*	8	екзамен
ОС12	Педагогічна практика	6	Звіт
	Всього обов'язкова складова	44	
ВС1	Вибіркова дисципліна 1	4	залік
ВС2	Вибіркова дисципліна 2	4	залік
ВС3	Вибіркова дисципліна 3	4	залік
ВС4	Вибіркова дисципліна 4	4	залік
	Всього вибіркова складова	16	
	РАЗОМ	60	

* Передбачено години факультативних занять з іноземної мови за рахунок вільного часу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії

**2. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми ЕКОНОМІКА
третього (освітньо-наукового) рівня освіти**

ІХ Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюватиметься разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем його індивідуального навчального плану та плану наукової роботи. Звітування здобувачів про виконання індивідуального плану проводиться 2 рази на рік на засіданні кафедри, за якою закріплений здобувач на час підготовки в аспірантурі.
Вимоги до заключної кваліфікаційної роботи	Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 Економіка є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання на межі економічних, географічних, педагогічних наук, державного управління, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань з економіки та наук, що входять до її структури і оприлюднені у відповідних публікаціях. Вимоги до оформлення дисертацій встановлює МОН України. Обсяг основного тексту дисертації 6,5-8,5 авторський аркуша.
Вимоги до публічного захисту	Вимоги щодо процедури та особливих умов проведення публічного захисту визначаються Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженим постановою КМУ № 44 від 12 січня 2022 р.

Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти визначаються відповідно до Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти та статті 16 Закону України «Про вищу освіту». У Східноєвропейському університеті імені Рауфа Аблязова функціонує система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів визначених проектом стандарту вищої освіти за спеціальністю: 051 Економіка

Політика щодо забезпечення якості освіти	Політика Університету щодо забезпечення якості реалізується через внутрішні процеси забезпечення всіх структурних підрозділів Університету та учасників освітнього процесу. Є публічною та відкритою для всіх учасників освітнього процесу, також стейкхолдерів. Основні принципи внутрішнього забезпечення якості освіти у Східноєвропейському університеті імені Рауфа Аблязова: відповідальності, адекватності, автономності, вимірюваності, академічної культури, відкритості. Основні процедури внутрішнього забезпечення якості освіти в Університеті: формалізація політики освіти, стратегічних цілей, завдань постійного поліпшення якості, розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм; забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників; забезпечення студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання здобувачів вищої освіти; забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу; забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; забезпечення публічності

	інформаційних про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти; підготовка та проведення маркетингово-моніторингових та соціально-психологічних досліджень для визначення потреб ринку праці, вимог стайкхолдерів вищої освіти, якості надання освітніх послуг і задоволеності якістю освітньої послуги та якістю освіти; залучення стайкхолдерів вищої освіти (здобувачів вищої освіти, роботодавців, представників академічної спільноти) до прийняття рішень за напрямками внутрішнього забезпечення якості; зовнішнє оцінювання якості діяльності Університету за результатами участі в національних та міжнародних рейтингах вищих навчальних закладів, виконання ліцензійних умов, акредитації.
Забезпечення якості розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду та оновлення освітніх програм	Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм з діючими нормативними актами Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова. Перегляд освітніх програм здійснюється на основі аналізу задоволення потреб здобувачів вищої освіти: можливості побудови індивідуальної траєкторії навчання, дотримання академічних свобод в освітньому процесі, задоволеності якістю освітньої програми; роботодавців: якості формування загальних та фахових компетентностей, актуальних та соціальних навичок; інших стайкхолдерів. Для перегляду освітніх програм використовуються: онлайн опитування, проведення дослідження фокус-групи, аналіз документів, аналіз ситуації, самооцінка робочою групою відповідно до вимог щодо структури та змісту освітньої програми. Періодичність перегляду освітніх програм здійснюється: щорічно за результатами моніторингу; після завершення освітньої програми здобувачами вищої освіти.
Забезпечення зарахування, досягнення, визнання та атестація здобувачів	Оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених в Університеті процедур згідно з нормативними актами. Щорічне оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до визначених освітньою програмою форм контролю; порядку оцінювання результатів навчання, що висвітлюється в робочих програмах, силабусах навчальних дисциплін, робочих планах навчальних дисциплін; обліку результатів навчання, який ведеться з використанням інформаційного середовища університету. Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється на основі 100-бальної накопичувальної системи. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти завершується атестацією, яка здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою Університету (або іншого навчального закладу), утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.
Забезпечення якості студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання	Студентоцентроване навчання реалізується через організацію освітнього процесу, що передбачає: заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу; створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії; побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу. Передбачає надання можливості вибору здобувачем вищої освіти змісту, темпу, способу та місця навчання, а також ґрунтується на реалістичності запланованого навчального навантаження.

Забезпечення якості науково-педагогічних працівників	Педагогічні та науково-педагогічні працівники Університету можуть підвищувати кваліфікацію за різними формами, видами та у різних суб'єктів підвищення кваліфікації. Забезпечення підвищення кваліфікації відбувається за рахунок: удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань з урахуванням вимог відповідного професійного стандарту; набуття досвіду додаткових завдань та обов'язків у межах спеціальності та/або професії, та/або займаної посади; формування та розвитку цифрової, управлінської, комутаційної, медійної, інклюзивної, мовленнєвої компетентностей тощо. Щорічне рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів Університету здійснюється за рахунок використання механізмів оцінювання та самооцінювання результативності науково-педагогічної діяльності, її спрямованості на пріоритети розвитку національної системи вищої освіти, стратегії розвитку Університету, особистісного професійного розвитку науково-педагогічних працівників. Підсумки рейтингового оцінювання підводяться за результатами діяльності, досягнутими протягом навчального року. Оприлюднення результатів щорічного оцінювання науково-педагогічних працівників, кафедр та факультетів відбувається на засіданні вченої ради Університету
Ресурсне забезпечення освітнього процесу (навчальні ресурси та підтримка здобувачів вищої освіти)	Заклад вищої освіти забезпечує освітній процес необхідними доступними ресурсами (кадровими, методичними, матеріальними, інформаційними тощо) та здійснює відповідну підтримку здобувачів. При плануванні, розподілі та наданні навчальних ресурсів і забезпеченні підтримки здобувачів вищої освіти враховуються їх потреби та принципи студентоцентрованого навчання. Організаційно-методична підтримка самостійної роботи здобувачів вищої освіти полягає у розробці методичних, дидактичних, інструктивних матеріалів, наданні можливості формувати, закріплювати, поглиблювати й систематизувати отримані під час аудиторних занять знання та вміння, здійснювати самопідготовку й самоконтроль опанування освітньо-наукової програми та реалізується через інформаційну навчальну систему Університету. Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є загальнодоступними, а здобувачі вищої освіти поінформовані про їх наявність.
Інформаційне забезпечення (інформаційний менеджмент)	З метою управління освітнім процесом розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану інформаційну систему управління освітнім процесом. Дана система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: забезпечення проведення вступної кампанії, планування та організацію освітнього процесу; доступ до навчальних ресурсів; облік та аналіз успішності здобувачів вищої освіти; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності; управління кадрами та ін.
Публічність інформації про освітню програму, освітню діяльність науковців	Достовірна, об'єктивна, актуальна, своєчасна та легкодоступна інформація про освітню діяльність за спеціальністю 051 Економіка публікується на сайті Університету, включаючи програми для потенційних здобувачів, випускників, інших стейкхолдерів і громадськості. Надається інформація про освітню діяльність за спеціальністю 051 Економіка, включаючи програми, критерії відбору на навчання; заплановані результати навчання за цими програмами; кваліфікації;

	процедури навчання, викладання та оцінювання, що використовуються; прохідні бали та навчальні можливості, доступні для здобувачів тощо.
Забезпечення академічної доброчесності	Забезпечення запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників закладу вищої освіти та здобувачів вищої освіти реалізується через політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, регулюється такими документами Східноєвропейського університету імені Рауфа Аблязова: Положення про етичний Кодекс здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти. Перевірка наукових праць науково-педагогічних працівників Університету та здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою інтернет-сервісів на основі відкритих інтерне-ресурсів. Університет у своїй діяльності дотримується законодавства України в сфері виявлення, протидії та запобігання корупції, забезпечення гендерної рівності, недопущення дискримінації. Положення про вирішення конфліктних ситуацій Університету регламентує застосування заходів щодо виявлення та попередження конфліктних ситуацій, алгоритм дій у зв'язку із встановленням таких ситуацій та способи їх врегулювання. У наукових публікаціях та усних висловлюваннях забороняється вживання дискримінаційної лексики, дискримінаційних висловлювань та мови ненависті, заохочується наголошення на важливості принципів гендерної рівності та недискримінації, запобігання корупції, презентування даних у аналітичних матеріалах з урахуванням гендерної та недискримінаційної компоненти аналізу.

Х Перелік нормативних документів, на яких базується Стандарт вищої освіти

1. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>
5. Національна рамка кваліфікацій (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/519-2020-%D0%BF#Text>
6. Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009: 2010. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010ДК 003:2010. URL: <http://www.dk003.com>.
8. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) від 23 березня 2016 р. № 261 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF#Text>
9. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23 березня 2016 р. № 261 із змінами (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 03.04.2019 № 283)
10. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» від 30.12.2015 № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 № 365)
11. Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затверджений Постановою КМУ № 44 від 12 січня 2022 р.
12. Стандарт вищої освіти зі спеціальності 051 Економіка для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.
13. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 01.10.2019 р. № 1254), схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України (протокол № 3 від 21 червня 2019 р.).

14. Указ Президента України «Питання європейської та євроатлантичної інтеграції» від 20 квітня 2019 р. № 155/2019 – <https://www.president.gov.ua/documents/1552019-26586>

Пояснювальна записка

Таблиця 1 показує відповідність визначених Стандартом компетентностей дескрипторам НРК. В таблиці 2 показана відповідність результатів навчання компетентностям.

Таблиця 1

Матриця відповідностей визначених компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	знання	уміння	комунікація	Автономія та відповідальність
Перелік компетентностей	ЗН1 Теоретичні та методологічні знання в галузі чи за межі галузей знань або професійної діяльності	УМ1 Спеціалізовані уміння/ навички і методи необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної підготовки	К1.Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, з широкою науковою спільнотою, суспільним загалом	АВ1 демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності
		УМ2.Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності	К2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	АВ2 Здатність до безперервного саморозвитку та сомовдосконалення
		УМ3.Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей		
Загальні компетентності				
ЗК01	ЗН1	УМ1 УМ3	К1 К2	АВ2
ЗК02		УМ1 УМ2	К1 К2	АВ1
ЗК03	ЗН1	УМ2 УМ3	К2	АВ1 АВ2
ЗК04		УМ1 УМ3	К1	АВ1
ЗК05				
ЗК06				
ЗК07				
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК01	ЗН1	УМ1 УМ3	К1	АВ1
СК02			К1 К2	
СК03		УМ1	К2	АВ2
СК04	ЗН1	УМ2		АВ1
СК05		УМ2 УМ3	К2	АВ2
СК06		УМ2		АВ1

CK07	3H1	YM2 YM3	K1 K2	AB1
CK08		YM1 YM3	K2	AB1 AB2
CK09	3H1			
CK10			K2	
CK11		YM2 YM3		AB1 AB2
CK12	3H1		K1	AB1

Таблиця 2

Матриця відповідності визначених результатів навчання, компетентностей та освітніх компонентів

	Програмні результати навчання	Загальні компетентності							Спеціальні (фахові) компетентності										
		1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
PH01	Мати теоретичні знання з економіки, соціально-економічних систем і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій	OK 3 OK 8	OK 4						OK7			OK5	OC9		OK8	OC2		OC2	
PH02	Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері економіки з метою досягнення економічної та соціальної ефективності в умовах глобалізації	OK 3	OK 4		OK5 OK 8 OC11					OK 1 OK 6		OK 3	OK 4	OK 7					OC 4
PH03	Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально- економічних процесів та систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та /або створення інноваційних продуктів у галузі економіки та дотичних міждисциплінарних напрямках		OK 3	OK 8			BC3				OK 4		OK 3		OK 8	OK 3	OC 7	OC7	
PH04	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема , статистичні методи аналізу великих масивів даних та/ або складної структури, програмне забезпечення та інформаційні системи		OK 4		OK 8						OK 4		OK 7	OK 3					OC 3
PH05	Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі проблеми фундаментальної економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів, лідерства, автономності та відповідальності	OK 2			OK 7				OK 8				OK 2				OK 3		OC 5
PH06	Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, теоретичні та практичні проблеми економіки державною та іноземною мовами, кваліфіковано відобразити результати досліджень у наукових публікаціях у	OK 1		OK 7	OK 8				OK 3	OK 1 OK 6		OC1 1		OK 3				OC1 1	

	провідних міжнародних наукових виданнях																	
PH07	Застосувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності	OK 5				BC1	OC2					OK 4	OK 8	OK 3		OK 3	OK 2	
PH08	Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.	OC5				OC8	OC9	OC1 0	OC6							BC 3	BC2	
PH09	Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.			OC7			BC4					OC7			OC7			OC 7

Гарант ОНП ЕКОНОМІКА

Олексій Гуцалюк